

Trao quyền cho cấp xã trong kiểm tra đo lường, chất lượng sản phẩm hàng hóa: Tăng cường quản lý thị trường từ gốc

Việc kiểm tra đo lường và chất lượng sản phẩm hàng hóa khi lưu thông trên thị trường vốn là khâu quan trọng trong bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và bảo đảm sự minh bạch của nền kinh tế. Với việc ban hành Nghị định số 132/2025/NĐ-CP ngày 12/6/2025, Chính phủ đã tạo bước tiến rõ rệt trong quá trình phân định thẩm quyền giữa hai cấp chính quyền địa phương, đặc biệt lần đầu tiên cấp xã được trao quyền trực tiếp thực hiện một số nhiệm vụ quan trọng trong lĩnh vực này.

Từ ngày 1/7/2025, cấp xã sẽ được trao quyền kiểm tra, giám sát chất lượng sản phẩm, hàng hóa (Ảnh: minh họa - TTX)

Theo Điều 4 của Nghị định, UBND cấp xã (gồm xã, phường, thị trấn, đặc khu) sẽ trực tiếp thực hiện kiểm tra nhà nước về đo lường trong phạm vi địa bàn quản lý. Nội dung kiểm tra bao gồm: phép đo, phương tiện đo, lượng của hàng đóng gói sẵn, được quy định cụ thể theo khoản 3 Điều 46 Luật Đo lường và khoản 4 Điều 13 Nghị định số 86/2012/NĐ-CP.

Không chỉ vậy, Điều 5 của Nghị định còn giao UBND cấp xã thực hiện chức năng quản lý nhà nước về chất lượng sản phẩm, hàng hóa trên địa bàn. Điều đó có nghĩa là, căn cứ theo khoản 3 Điều 33 Nghị định số 132/2008/NĐ-CP, UBND cấp xã sẽ thực hiện các nhiệm vụ gồm: Tuyên truyền, phổ biến và tổ chức hướng dẫn thực hiện pháp luật về chất lượng sản phẩm, hàng hóa theo quy định của pháp luật; Tham gia hoạt động kiểm tra chất lượng hàng hóa lưu thông trên thị trường; Xử lý vi phạm pháp luật về chất lượng hàng hóa theo thẩm quyền.

Đáng chú ý, đây là lần đầu tiên cấp xã được trao các nhiệm vụ như: Thành lập đoàn kiểm tra về đo lường, theo dõi tình hình chất lượng hàng hóa; xử lý khiếu nại - tố cáo liên quan đến chất lượng sản phẩm, hàng hóa ngay tại cơ sở.

Việc phân quyền kiểm tra đo lường và chất lượng hàng hóa về cấp xã không chỉ giúp phát hiện sớm các vi phạm, mà còn giảm áp lực cho cấp tỉnh, đồng thời tăng cường năng lực phản ứng nhanh với các vấn đề phát sinh ngay tại địa bàn. Việc kiểm tra diễn ra thường xuyên và đột xuất giúp ngăn ngừa tình trạng gian lận trong đo lường và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng.

Thực tế cho thấy, phần lớn hàng hóa tiêu dùng từ thực phẩm, nông sản đến hàng đóng gói sẵn được sản xuất, phân phối và tiêu thụ tại địa phương. Do đó, kiểm tra ngay tại xã không chỉ thuận tiện mà còn hiệu quả trong việc ngăn chặn hành vi gia lận thương mại từ sớm.

Có thể thấy, Nghị định số 132/2025/NĐ-CP mở ra cơ hội để thiết lập cơ chế kiểm tra - giám sát sản phẩm ngay tại gốc, nơi sản phẩm bắt đầu lưu thông và đến tay người tiêu dùng. Điều này đặc biệt có ý nghĩa trong bối cảnh Chính phủ đang đẩy mạnh chương trình chuyển đổi số, phát triển sản phẩm OCOP, nông sản địa phương và thúc đẩy tiêu dùng nội địa.

Phân quyền kiểm tra đo lường và chất lượng sản phẩm, hàng hóa về cấp xã là một hướng đi đúng đắn và tất yếu, phù hợp với xu thế quản trị hiện đại và nhu cầu bảo vệ người tiêu dùng từ cấp cơ sở. Để điều đó trở thành hiện thực, cần một cách làm bài bản, đồng bộ giữa trao quyền và trao lực, giữa quy định pháp lý và thực tiễn triển khai. Chỉ khi cấp xã thực sự được trao đủ quyền, đủ lực, việc quản lý đo lường, chất lượng sản phẩm, hàng hóa mới thực sự đi vào chiều sâu, góp phần xây dựng thị trường minh bạch, công bằng và bảo vệ thương hiệu hàng Việt ngay từ tuyến đầu địa phương./.

Trung tâm Truyền thông KH&CN

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MST)